

## DECIZIE

24 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova,  
Judecătorii – Dumitru Mardari, Tamara Chișca-Doneva,  
Galina Stratulat, Maria Ghervas

examinînd recursurile declarate de către Brașoveanu Anatolie și Crudu Liuba,

în procesul de insolabilitate intentat față de Societatea cu Răspundere Limitată „Astrilax”, cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Astrilax”, Bulgaru Igor privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, prin care a fost admisă cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Astrilax”, în procedura de faliment Bulgaru Igor, s-a dispus atragerea la răspundere subsidiară solidară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba,

### c o n s t a t ă:

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014, la cererea depusă de creditorul ÎCS „BN-Proalim” SRL a fost intentat procesul de insolabilitate față de SRL „Astrilax”, fiind desemnat în calitate de administrator al procesului de insolabilitate ÎI „Bulgaru Igor”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2014, s-a dispus trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului SRL „Astrilax”, fiind desemnat în calitate de lichidator ÎI „Bulgaru Igor”.

La 05 februarie 2015, lichidatorul SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor a depus cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba, pe motiv că, în urma inacțiunilor lor au fost pricinuite daune proprietății debitorului în sumă de 65 930 744 lei.

În motivarea cererii de atragere la răspundere subsidiară s-a invocat faptul că reprezentanții debitorului nu s-au conformat cerințelor înaintate de

administrator și n-au prezentat pînă în prezent informațiile și documentele relevante activității curente a societății debitoare.

Totodată, s-a invocat faptul că din răspunsul Direcției Generale Statistică mun. Chișinău din 07 aprilie 2014 s-a constatat că debitorul SRL „Astrilax” din momentul înregistrării sale și pînă în prezent nu a prezentat nici un raport financiar-contabil.

În cererea de atragere la răspundere subsidiară, s-a menționat și faptul că persoanele cu funcție de răspundere a SRL „Astrilax” au scos mijloacele bănești de pe conturile societății, le-au folosit în scopuri personale, au înstrăinat activele sale în dauna creditorilor, precum și faptul că au dus o evidență contabilă fictivă.

Consideră că asociatul unic Brașoveanu Anatolie, administratorul SRL „Astrilax”, Scutelnic Liuba și contabilul-șef, Crudu Liuba, odată ce au observat indicatorii economico-financiar de apariție a stării de insolvabilitate a SRL „Astrilax”, urmau să se adreseze cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, însă au omis în mod intenționat de a face aceasta, desfășurînd o activitate comercială prejudicioasă.

Astfel, lichidatorul SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor invocă că responsabili de aducerea societății în stare de insolvabilitate, precum și prejudicierea creditorilor se face asociatul unic Brașoveanu Anatolie, administratorul SRL „Astrilax”, Scutelnic Liuba și contabilul-șef, Crudu Liuba, care au înstrăinat fraudulos activele întreprinderii și au folosit creditele primite de debitor în interes personal, respectiv urmează a fi atrași la răspundere subsidiară.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, s-a admis cererea depusă de lichidatorul SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor, s-a dispus atragerea la răspundere subsidiară solidară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba, s-a încasat în mod solidar de la Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba în beneficiul SRL „Astrilax”, datoria în mărime de 65 930 744 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea respectivă, la 15 aprilie 2015, Brașoveanu Anatolie a declarat recurs împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă cererea lichidatorului SRL „Astrilax” în procedură de insolvabilitate, Bulgaru Igor, privind atragerea la răspundere subsidiară pe Brașoveanu Anatolie.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanța de insolvabilitate a emis o hotărîre neîntemeiată, deoarece a fost dispusă atragerea la răspundere subsidiară solidară a acestuia fără ca instanța să facă trimitere la careva probe în acest sens.

Mai invocă recurentul Brașoveanu Anatolie, că acesta în calitate de asociat unic al SRL „Astrilax” nu a efectuat nici-o acțiune/operațiune economică din numele SRL „Astrilax”.

La fel, consideră că atragerea la răspundere subsidiară poate avea loc doar în cazul în care există o sentință penală irevocabilă de condamnare a persoanei vinovate de insolvabilitate intenționată potrivit art. 252 din Cod Penal.

Recurentul invocă că cererea de atragere la răspundere subsidiară solidară este tardivă.

La 30 aprilie 2015, Crudu Liuba a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, completându-l la 07 mai 2015 prin recurs suplimentar, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, în partea ce ține de încasarea de la aceasta a sumei de 65 930 744 lei și în partea aplicării măsurilor de asigurare pe bunurile proprietate personală a lui Crudu Liuba, precum și încasarea de la lichidatorul SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea recursului, recurenta a invocat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 este neîntemeiată, deoarece consideră că pentru ca membrii organelor de conducere a debitorului SRL „Astrilax” să fie atrași la răspundere subsidiară este necesar să fie demonstrată vinovăția acestora.

Mai invocă recurenta că în virtutea obligațiilor sale de contabil-șef, aceasta nu a avut dreptul de a semna cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de SRL „Astrilax”.

Totodată, recurenta Crudu Liuba menționează că de la momentul fondării debitorului SRL „Astrilax”, aceasta nu a activat niciodată în calitate de contabil-șef la SRL „Astrilax”.

Recurenta invocă că instanța de insolvabilitate a examinat superficial materialele dosarului în partea ce ține de atragerea acesteia la răspundere subsidiară.

La 22 iunie 2015, recurenta Crudu Liuba a depus recurs suplimentar prin care a indicat că conform informației prezentate de către Direcția Generală pentru Statistică a mun. Chișinău din 08 iunie 2015, SRL „Astrilax” a prezentat un singur raport financiar în anul 2008, care nu a fost contrasemnat de către contabilul-șef Crudu Liuba.

La 23 iunie 2015, lichidatorul SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor a depus referință la recursul declarat de către Crudu Liuba, solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat și tardiv.

La 23 iunie 2015, lichidatorul SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor a depus referință la recursul declarat de către Brașoveanu Anatolie, solicitând respingerea recursului și menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 și remiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. 1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvenței debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvență intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Conform art. 248 alin. (1) lit. i) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin comiterea acțiunilor care au adus daune proprietății debitorului.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 117 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform art. 130 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Conform art. 241 alin. 5) Cod de procedură civilă, în motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază

concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Colegiul reține, că instanța de insolabilitate, contrar prevederilor art. 241 alin. 5 Cod de procedură civilă, a motivat defectuos actul de procedură contestat, și anume, nu a indicat motivele care au determinat concluziile acesteia și legea guvernantă, inclusiv probele prezentate de părți care urmau a fi apreciate de către instanță, cu expunerea asupra acestora în cadrul actului de procedură.

Colegiul menționează și faptul că instanța de insolabilitate, în motivarea hotărîrii, s-a limitat doar la invocarea normelor legale cu referire la competența instanței de insolabilitate privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba, fără a aplica cadrul legislativ care guvernează circumstanțele speței examinate în coraborare cu probele anexate de către părți și anume:

Instanța de insolabilitate a calificat ca fiind ilegale acțiunile lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba, care au adus daune proprietății debitorului, în calitate de organe de conducere a debitorului, și anume a calificat ca fiind de rea credință acțiunile fondatorului, administratorului și cotabilului-șef în crearea impedimentelor în desfășurarea atribuțiilor și obligațiilor administratorului în cadrul procesului de insolabilitate, precum și faptul că de către ultimii au fost obținute credite prin prezentarea unor acte false cu înstrăinarea activelor în dauna creditorilor și folosirea creditelor în scopuri personale, însă fără a-și întemeia concluzia pe probe pertinente și admisibile care ar demonstra ilegalitatea acestor tranzacții.

Prin prisma art. 248 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolabilitatea debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate, dacă în organele colegiale de conducere ale debitorului s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolabilitatea și au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziția lor la aceste decizii.

În acest sens, instanța de insolabilitate urma să se expună asupra argumentelor invocate de către Brașoveanu Anatolie, conform cărora, ultimul nu a cunoscut și nu a dat acordul la semnarea, în numele SRL „Astrilax”, a contractelor de credit nr. 59(2007) din 06 august 2007, nr. 69(2007) din 06 septembrie 2007 și nr. 76(2007) din 25 septembrie 2007.

La fel, instanța de insolabilitate urma să se expună asupra argumentelor invocate de către Crudu Liuba, conform cărora, de la momentul fondării debitorului SRL „Astrilax”, aceasta nu a activat în calitate de contabil-șef la SRL „Astrilax”.

Cu titlu de concluzie, Colegiul reține că instanța de insolvabilitate la rejudecarea cauzei urmează să examineze acțiunile lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba minuțios și multiaspectual prin coraborare la probele administrate la dosar, astfel urmînd să stabilească prezența sau lipsa legăturii cauzale dintre acțiunile acestora și insolvabilitatea debitorului, iar în consecință prin prisma art. 248 al Legii insolvabilității, v-a stabili dacă apariția stării de insolvabilitate a debitorului SRL „Astrilax” este sau nu imputabilă lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba.

Instanța de recurs reține că dispunerea suportării datoriilor debitorului de către membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere ale debitorului, prin prisma art.248 al Legii insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, este un drept și nu o obligație a instanței de judecată, care urmează a fi aplicat în dependență de responsabilitatea membrilor vizați față de apariția stării de insolvabilitate.

Însuși cuantumul datoriilor debitorului insolvabil care pot să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere ale acestuia este limitat, ori legiuitorul a prevăzut expres că răspunderea membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere ale debitorului survine doar pentru o parte din datoriile debitorului și nu pentru întreaga datorie.

În speță, cererea lichidatorului SRL „Astrilax”, Bulgaru Igor a urmărit atragerea la răspunderea subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba, în mărime de 65 930 744. 00 lei, sumă ce reprezintă totalul creanțelor față de debitorul SRL „Astrilax”, validate de instanța de insolvabilitate, fapt ce evidențiază netemeinicia concluziei instanței de insolvabilitate în acest sens, întrucît nu este admisă răspunderea membrilor organului de conducere a debitorului pentru întreaga datorie.

Avînd în vedere cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de către Brașoveanu Anatolie și Crudu Liuba, cu casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 și restituirea pricinii spre rejudecare.

Mai mult ca atît, Colegiul reține că în lipsa unui răspuns clar și explicit referitor la unul din argumentele esențiale ale cererii, hotărîrea judecătorească se consideră nemotivată.

Nemotivarea hotărîrii constituie o încălcare a dreptului la judecarea cauzei într-un mod echitabil prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care obligă judecătorii naționali să motiveze deciziile pentru a nu lăsa părțile într-o stare de incertitudine.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să determine definitiv circumstanțele importante pentru soluționarea

justă a litigiului și reexaminînd pricina în dependență de probele acumulate și circumstanțele stabilite, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Brașoveanu Anatolie și Crudu Liuba.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, în procesul de insolabilitate intentat față de Societatea cu Răspundere Limitată „Astrilax”, cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Astrilax”, Bulgaru Igor privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba, cu transmiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Dumitru Mardari

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Maria Ghervas